

[Gerda Møller]

vi finder det problematisk sådan uden videre at udskrive regninger til erhvervslivet i en tid, hvor konkurrenceevnen i forvejen er nedsat. Det kan da ikke være mindre produktion og større arbejdsløshed, som U 90 skal arbejde for.

Men i øvrigt mener vi også, at forslaget er et indgreb i arbejdsmarkedets aftaleforhold, og at det ikke kan undgå, hvis man fører de tanker ud i livet, at få konsekvenser for andre uddannelsessøgendes støtteordninger.

Vi kan naturligvis ikke være enige med flertallet bag U 90, når det gælder afskaffelsen af mesterlæren på længere sigt. Den tanke er også nedstemt her i folketinget, og vi går ud fra, at ministeren også fremover vil respektere denne vedtagelse. Vi tager altså stærkt afstand og nøjes ikke med som hr. Bertel Haarder at citere hr. Øllgaards udtalelse, for han siger jo bare, han ikke er i stand til at afgøre, om mesterlæren skal afløses helt af EFG eller begge muligheder skal have lov til at fortsætte fremover.

Har vi råd til at udbygge vore uddannelser yderligere? – spørges der til sidst. Hertil er blot at sige, at det kommer da helt an på, hvordan og hvilke. Hvis det er for at bruge penge til at gennemføre det stykke ideologisk kaffeclubsarbejde, som ligger på bordet, behøver vi slet ikke at spørge, for så vil vi i hvert fald ikke være med til at bevilge noget som helst. Vi ønsker ikke at føre vore børn og unge ind i det pædagogiske drømmeland, som U 90 står for. Tværtimod vil vi arbejde for at forhindre, at U 90 skal bruges til at ændre vort uddannelsessystem i en ganske bestemt retning. Vi går ikke med til at sætte samfundsmæssig holdning højere end faglige, kundskabsmæssige og fagrelevante forudsætninger, og vi er stadig af den opfattelse, at skolen og de enkelte uddannelsers første mål er dygtiggørelse af vore unge og ikke lighed.

Vi er lige så kritiske på en række centrale punkter som OECD, altså organisationen for økonomisk samarbejde og udvikling. Den har haft en uddannelseskomité heroppe, og også den sætter et stort spørgsmålstejn ved lighedsmodellen og advarer gentagne gange mod at glemme planlægningens egentlige mål: det enkelte menneske. Det siges et sted i rapporten, at ligheden sker på bekostning af friheden; det siger man ligeud. Det konservative folkeparti ønsker ikke, at friheden i uddannelsessystemet sættes over styr, for der-

med er det første skridt taget henimod et samfund i ufrihed, og et sådant samfund ønsker vi ikke.

Ingolf Knudsen (CD):

U 90 er et fortryk til et debatoplæg om nogle visioner om fremtidens uddannelsessystem i Danmark. Det er vigtigt at holde sig denne genrebetegnelse meget klar og tydelig. Her er ikke tale om et autoriseret værk, en planlægning, eller, for bevidst at anvende et katolsk ord: disse 418 sider er ikke kanoniserede endnu.

De følgende betragtninger er derfor og bør efter min mening på nuværende tidspunkt være holdt på et teoretisk, principielt niveau. I samme sekund man lader sig lokke af ordet debatoplæg til at tage stilling for eller imod selve oplæggets forslag, så diskuterer man på forslagsstillernes præmisser, og dermed er debatten i høj grad en fastlåst skindebat. Et debatoplæg må være noget, man debatterer ud fra.

Centrum-demokraternes tilgrundliggende principper for uddannelsesdebat er i og for sig meget enkle. For det første: vi er villige til at betale for en god skole. Vi kræver altså ikke noget af undervisningssystemet, som vi ikke økonomisk vil lægge ryg til. U 90's beregninger side 351 om, at gennemførelsen af dens tanker økonomisk vil medføre, at den andel af bruttonationalproduktet, der medgår til uddannelsesformål, vil stige fra de nuværende ca. 7 pct. til godt 8 pct. i 1990, skræmmer os på ingen måde.

For det andet: vi vil stå vagt om forskellen mellem undervisningspligt og skolepligt. Den forskel er en afgørende basis, som U 90 specielt i forbindelse med overvejelser omkring børnehaveklasse og forlængelse af skoleforløbet ikke synes at lægge helt så afgørende vægt på. Vi mener, at der heri implicite ligger en central opfattelse af begreberne stat, forældre, børn. Staten skal tilbyde undervisning, men ikke påtage sig ansvaret og dermed tiltage sig retten til at bestemme over målet for danske børns uddannelse. Den statstanke er udansk, og i U 90 er det da også bl. a. tanker om børnenes løsgørelse fra forældrene, der har fremkaldt nogle af de voldsomste reaktioner, hvilket for øvrigt er forståeligt.